

Nr 175.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående understöd åt förra lärarinnan Helga Vilhelmina Andersson; given Stockholms slott den 8 mars 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Arthur Engberg.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 mars 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Engberg anför härefter: I en den 16 januari 1935 dagtecknad proposition, nr 55, föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att, bland annat, *dels* medgiva, att under de närmare villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kunde finna skäl fastställa, finge från och med budgetåret 1935/1936 årligen tillsvidare utgå vissa närmare angivna understöd åt fem lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning, *dels ock* till Folkskolor m. m.: Understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning, för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av 10,900 kronor.

Beträffande grunderna för beviljande av understöd åt lärarinnor, tillhörande omförmälda kategori, samt omfattningen av tidigare meddelade eller föreslagna understöd tillåter jag mig hänvisa till nyssnämnda proposition nr 55.

Fråga har nu uppkommit om beviljande av understöd åt ytterligare en lärarinna, som till följd av skolorganisatoriska åtgärder förlorat sin anställning vid folkskoleväsendet och saknar förvärvsmöjligheter. Förra lärarinnan vid Landvågens mindre folkskola i Lits skoldistrikt Helga Vilhelmina Andersson har sålunda hos Kungl. Maj:t anhållit, att understöd måtte tilldelas henne med största möjliga belopp.

Av handlingarna i ärendet inhämtas bland annat följande:

Sökanden, som är född den 9 december 1888, har avlagt småskolläraryxamen i Lycksele år 1908. Därefter har hon, enligt vad för henne utfärdade tjänstgöringsbetyg utvisa, tjänstgjort vid mindre folkskolor i Lycksele skoldistrikt 12 terminer, i Hedesunda skoldistrikt 10 terminer, i Håsjö skoldistrikt 6 terminer samt slutligen vid Landvågens mindre folkskola i Lits skoldistrikt från och med den 1 oktober 1924 till och med den 30 september 1929, eller 10 terminer. Hennes sammanlagda tjänstgöringstid vid mindre folkskola utgjorde sålunda 38 terminer, vartill kommer något mer än en termins tjänstgöring såsom vikarie vid folkskola under läsåret 1919—1920. Tjänsten vid Landvågens mindre folkskola måste sökanden frånträda den 30 september 1929, på grund av att skolan då indrogs i anledning av ringa barnantal. Sedermera har sökanden icke innehaft någon anställning som lärarinna vid folkskoleväsendet. — Enligt intyg av fattigvårdsstyrelsen i Östersund är sökanden på grund av sjukdom och medellöshet i behov av fattigvård.

Sökandens avlöningsförmåner under det sista året av hennes anställning vid Landvågens mindre folkskola utgjorde, för år räknat: grundlön 1,200 kronor, ålderstillägg 450 kronor, värdet av naturaförmånerna bostad och bränsle 300 kronor, provisorisk avlöningsförbättring 150 kronor samt dyrtidstillägg 543 kronor 18 öre, eller sammanlagt i avrundat tal 2,643 kronor.

I utlåtande den 12 februari 1935 har *skolöverstyrelsen* anfört i huvudsak följande:

Det syntes uppenbart, att sökanden vore i verkligt behov av understöd. Vid prövning av ansökningen hade överstyrelsen följt samma riktlinjer, som av överstyrelsen angivits i överstyrelsens den 23 november 1934 avgivna utlåtande (se ovannämnda proposition nr 55), angående understöd åt Armida Axelina Ernby m. fl. lärarinnor, som entledigats på grund av folkskoleväsendets omorganisation.

Med tillämpning av ovanberörda beräkningsgrunder skulle åt sökanden, som tjänstgjort såsom lärarinna vid mindre folkskola under 38 terminer, kunna utgå ett årligt understöd, motsvarande $\frac{6}{12}$ av 2,643 kronor, eller 1,321 kronor 50 öre.

På grund av vad sålunda anförts har överstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva, att under de närmare villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kunde finna skäligt fastställa, ovannämnda understöd måtte få utgå till Helga Vilhelmina Andersson.

Under återopande av vad som anförts i förenämnda proposition nr 55 har *statskontoret* — som funnit förutsättningar för understöd åt sökanden föreligga och icke haft något att erinra mot skolöverstyrelsens beräkningar — i utlåtande den 2 mars 1935 tillstyrkt årligt understöd åt henne med ett till 1,300 kronor avrundat belopp.

Såsom framgår av utredningen i ärendet har Helga Vilhelmina Andersson förlorat sin anställning till följd av skolorganisatoriska åtgärder och saknar nu möjlighet att försörja sig. På grund härav och i anslutning till de i förenämnda proposition nr 55 angivna grunderna för understöd åt lärarinnor av ifrågavarande kategori finner jag mig böra förorda, att årligt understöd beredes henne. I fråga om understödsbeloppet vill jag ansluta mig till vad statskontoret i sådant avseende förordat.

Departement-
chefen.

Såsom villkor för understödets åtnjutande torde Kungl. Maj:t i sinom tid böra meddela motsvarande föreskrifter som för de i ovannämnda proposition föreslagna understöden.

Därest det av mig sålunda förordade understödet beviljas, torde detsamma — liksom övriga dylika understöd — böra bestridas från det i berörda proposition äskade anslaget till understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning. Nämnda anslag, som i propositionen uppförts med 10,900 kronor, torde vid sådant förhållande böra höjas med 1,300 kronor till 12,200 kronor. Enligt vad chefen för finansdepartementet meddelat kan tackning för denna anslagshöjning beredas å riksstatsförslaget.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t — med ändring i angivna avseende av sitt i propositionen den 16 januari 1935, nr 55, framlagda förslag — måtte föreslå riksdagen att

dels medgiva, att till förra lärarinnan vid Landvägens mindre folkskola i Lits skoldistrikt Helga Vilhelmina Andersson må under de närmare villkor och bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna skäl fastställa, från och med budgetåret 1935/1936 årligen tillsvidare utgå ett understöd å 1,300 kronor;

dels ock till *Folkskolor m. m.*: Understöd åt vissa lärarinnor, som på grund av folkskoleväsendets omorganisation förlorat sin anställning, för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av kronor 12,200.

Kungl. Maj:ts proposition Nr 175.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Lars Tunberg.
